

Qitirmiut Tarjunga Qaujiharniq Ilittuqhaijut (K3S)

Qanuq imaup hitingningit, tagjaangit, unalu akuhimajaujut ihuiluutingit haffumani imarmiuttat avatikhangit Qitirmiut Tarjunga iluani?

Tuhagakhaujut

- Una Qitirmiut Tarjua hivitujuq imarmiuttaujut avatiqatigiiktut hulijakhauvakhuni uvanngat aviktuqhimajumi kuukkhat angijaaqtuniglu tagjaarjalingnit tamainnut uvani Ukiuqtaqtuq Tarjunga.
- Tarjuq hitingnia akhuurjuaqpaktuq akuvluni imaup hitingnia uvani naittuq, kajummakpakhunilu qurluarjuktut ikirahat haffumani Qitirmiut Tarjunga, ihuiluutauvluniuk imarmiuttat avatiqatigiiktunut unalu tarjuq hikua ilitquhiita uvani aviktuqhimajumi.
- Ukiumi, akuvaktut qanurilinganingit pivakhutik haalukkaarnit hiku uuminngaluuniit angmaumajut imaup ikiraharnut kangiqhijaujut **'ukiuq putungit'**.
- Aujami, una aallatqiingujut tunihivakhutik nakuujumik qaangagut ikajuutauvlunilu **'aujami maniraa'**, amigaittumik tarjuq natianit nunaliit ahiittut avatiliqaqhutik nakiqtumik-ikaarviujut avatikhangit.

Hulivaktugut

Qaujihaqatigiiktut uvanngat Kanatami, Amialikkan USA, unalu Norway kititiqhutik kigligutaanit nalunaijaijut qanuq imaup unalu nakuudjuhingit kaiviqattaqtut iluani Qitirmiut Tarjunga unalu qanuq ihuiluutigivagaat imarmiuttat avatiqatigiiktunut. Qaujihaijit kititiqhimajangit imaup ihivriuhimajaaat uuktuutiliqhugit uvanngat umiarjuaq *R/V Martin Bergmann* aujami. Ukiunganilu, qaujihaqtit ingilrutikhainit atuqhugit iluanunngaquhit tarjuq natianit ihivriuhivlugit iluliangit imangillu iluaniittut. Tahapkuat uuktuutigijangit hivunigivluniuk naittumik unalu ikkattut ikirahait haffumani Qitirmiut Tarjungit.

Qanuq ilittuqhiijugut unalu hungmat ihumagijakhaat

Kajumiktumik tarjaaqtaqtuq uvani naittumik imarmiuttanit ikirahat tamainnut Qitirmiut Tarjunga ilittuqtaujut imaup hitingningit akhuuqtittijut imaup uvunga akuniujumik qikiqtarnut. Tahapkuat tarjaalik ikajuutauvlutik akuvakhugit imaup hitingningit ilaurutait qulaanunngaqpakhutik. Hamna akuhimajangit ikajuutauvakhuni nauttiat nauvaktut unalu imarmiuttat niqikhautikhangit. Iluaniittut ikirahait, aqittut aqajait, tarjurmiuttat nauhimajut, uviluit,

Havaatigut hivuliqtuijut:

Kristina Brown, Bill Williams, Iqalungnit Tarjuliqijit Kanata, Haagviata Tarjuq Qaujihainit, Sidney, British Columbia, Kanata.*

kristina.brown@dfo-mpo.gc.ca bill.williams@dfo-mpo.gc.ca

Yves Bernard, Imaup ataanit unalu Tarjunga Qaujihaqtuq Kiuliqiji uvani Ukiuqtaqtuq Qaujihaijik Tunngavinga, unalu Raphaele Descoteaux, Taaktiliqinirnut Ajuiqhijuuq Ilihaqtuq uvani UiT – Ukiuqtaqtuq Ilinniarvigjuangat uvani Norway, agjaqhiijut marlungnut qijuqtaat ilulingat uvani R/V Martin Bergmann: Neha Acharya-Patel

Qanurittuuvluni Qitirmiut Tarjunga arlingnaqqa imarmiuunit avatikhaat?

Una Qitirmiut Tarjunga arlingnaqqaqtuq imarmiuttat avatikhanut iluani Ukiuqtaqtumi pingahuujut ilitquhiqaramik:

Nakuuqpiaqtumi-arlingnaqtaqtumik-hitijuraaluk imaq

Tarjuq hitingningit tunivaktuq tarjulingnit, nakuuqpiaqtumik-arlingnaqtaqtumik-hitijuraaluk imaq uvunga Qitirmiut Tarjunga uvannat ikirahait iluani Kanatamiunut Ukiuqtaqtuq Qikiqtalingnit. Hiqiniittumik, tahapkuat ahivaqtuq nakuudjuhingit ikajurnaitut nauttiantut angiklijuummirn-aqtumik niqhiuqpaagaat haffumani niqkhaqhiuqtunut.

Halumajuq imaq iluaniittut kuukkanit

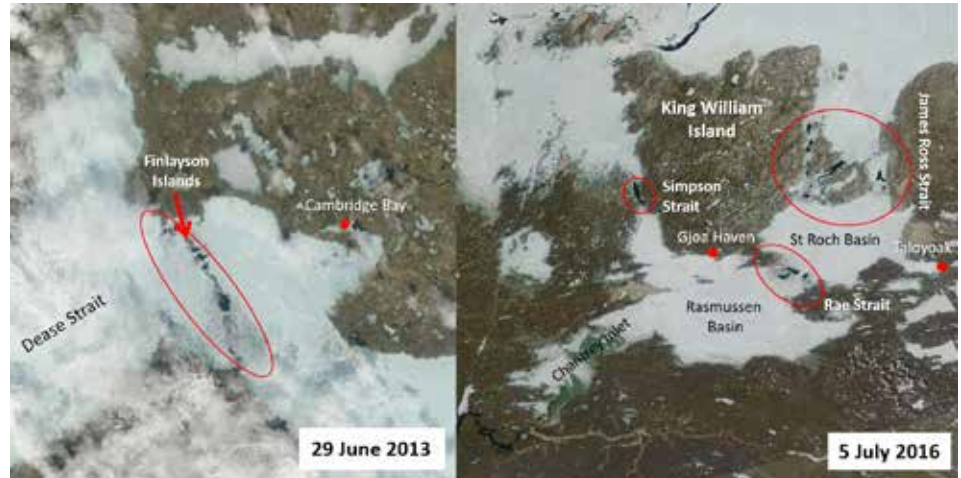
Kuukkat iluani Qitirmiut nunangani tunihivaktut angijaaqtumik halumajumik imaq iluanut Qitirmiut Tarjunga. Halumajuq imaq aqitqijaujuq uvannat tarjulingnit imaq, iluanit kuukkait qulaaniittut.

Iniqhimaittuq imaq qurluangit iluanut hilataanullu

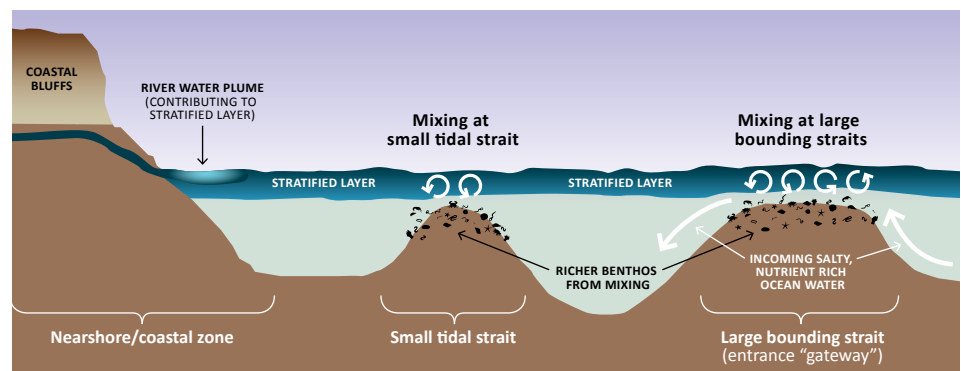
Una tarjuq natia iluani ikirahat haffumani Qitirmiut Tarjunga ikkatpiaqhutik (avatqunngittangit 30 miitastigut hitingnia), taimaa kinguvaqtittivlutik utiqattaqtut imaq uvannat Qitirmiut Tarjunga aahiillu Ukiuqtaqtuq Tarjungit ikirahait.

uumajuillu niqhiuqpaagaat. Hilataanit ikirahait, hiqumilaqtut upluriaqpaluktut mikijumik imarmiuttat kumaruit haniraanunngaqpaktut amiakkuuvlutik. Tahapkuat aujami maniraanit ihumagijauvakhugit niqhiuqtittivaktut iqalungnut nattiinigu. Naunaittiarumaguvit qanuq aktuumilaaqtangit uumajunit nauvaktut anginiqhautaujumi Qitirmiut Tarjungit ihariqijaujut.

Ukiumi, tautuktauvaktut nunamiuqatigiingnut unalu puqtuhimajumik-piksaliurnaqtuq qilamiunit nalunaijainingat takukhaujut aallaunngittut naittumik ikirahait ilittuqtaujut haalukkaangujut hiku hikuirnarjukhunilu, taimaa hivuuranaghiivluni aullaariami ukiumi. Tahapkuat ukiumi putuhimajut taimaa unavjalirnat imaq, taimaa qulaaniittut akuhimagamik tarjuq hitingninganit.

Qilangmiujunit piksaliutimit tautungnaqtuq upinngaami 'ukiumi putuhimajut' nauhimajaujut uvannat naittumik ikirahat akuhimagamik tarjuq hitingningit: a) Imiligaakyuk Iqaluktuuttiaq haniani, Nunavunmi; unalu, b) Utkuhikhalik - Rasmussen Ikirahak - St Roch Ikirahak haniani Uqhuqtuq, NU (<https://worldview.earthdata.nasa.gov/>)

(taliqpiani) Ajurnaittumik titiraujarningit imaq kaiviqattaqtut iluani Qitirmiut Tarjunga. Avugiiknigut ikalrumi ilaliutijutauyuq taqyumnitumik niqkhatiaqaqtunik itiniqmit immaqmit umapkiyuq aalatqiinik taqyumi uumayunik.

*Ilihaqvikyuaq Taqyumik Naunaiyautinik, Haagviata Tarjuq Qaujihainit, Sidney, British Columbia, Kanata. **Aalat havaami ikayuqtigiyauyut:** Bodil Bluhm, Havagviata Ukiuqtaqtumi unalu Imarmiuttat Uumajuit, UiT – Ukiuqtaqtumi Ilinniarvigjuangat Norway, Tromsø, Norway, Kristina Brown, Iqalungnit Tarjungillu Kanata, Sidney, BC, Kanata, Eddy Carmack, Iqalungnit Tarjungillu Kanata, Sidney, BC, Kanata, Seth Danielson, Iliharvigjuangat Iqalungnit Tarjungillu Qaujihaijut, Ilinniarvigjuangit Alaska, Fairbanks, Alaska, USA, Mike Dempsey, Iqalungnit Tarjungillu Kanata, Sidney, BC, Kanata, Donald McLennan, Polar Qaujiaivik Kanata, Iqaluktuuttiaq, Nunavut, Kanata, John Nelson, Iqalungnit Tarjungillu Kanata, Sidney, BC, Kanata, Lina Rotermond, Ilinniarvigjuangat Victoria, Victoria, BC, Kanata, Adrian Schimnowski, Ukiuqtaqtuq Qaujiharvik Tunngavia, Winnipeg, MB, Kanata. Bill Williams, Iqalungnut Tarjungillu Kanata, Tarjurnut Qaujihaijut Havagviatas, Sidney, BC, Kanata